

VICS

IMPROVING PROTECTION OF
VICTIMS' RIGHTS:
ACCESS TO LEGAL AID

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji *„Improving protection of victims’ rights: access to legal aid”*

W dniu 9 czerwca 2014 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyła się Międzynarodowa Konferencja, która stanowiła podsumowanie i zwieńczenie projektu *„Improving protection of victims’ rights: access to legal aid”* współfinansowanego przez Komisję Europejską, dotyczącego pozycji pokrzywdzonego w procesie karnym.

W Konferencji udział wzięli przedstawiciele środowiska naukowego z całej Europy, a także praktycy świadczący pomoc prawną na terenie Unii Europejskiej. Konferencja organizowana była pod patronatem Ministra Sprawiedliwości oraz Rzecznika Praw Obywatelskich. Patronat medialny nad wydarzeniem objęli: Życie Uniwersyteckie, Radio Merkury, serwis studentprawa.pl, poznański serwis prawny poprawny.pl oraz Edukacja Prawnicza.

W pierwszej kolejności głos zabrał Prof. UAM dr hab. Paweł Wiliński, kierownik naukowy projektu, który przywitał wszystkich gości, prelegentów i pozostałych uczestników. Słowo wstępne wygłosili również Prorektor do spraw nauki i współpracy międzynarodowej UAM - Prof. dr hab. Jacek Witkoś oraz Prof. dr hab. Roman Budzinowski - Dziekan Wydziału Prawa i Administracji. W czasie wystąpień podkreślono znaczenie realizowanego projektu dla wzmocnienia systemu ochrony praw ofiar oraz rozwoju międzynarodowej współpracy między państwami członkowskimi UE. W trakcie pierwszej części Konferencji wystąpił również Wiceminister Sprawiedliwości – Stanisław Chmielewski, który zwrócił uwagę na wyzwania, jakie wiążą się z prawidłowym ukształtowaniem systemu pomocy udzielanej ofiarom przestępstw. Następnie dr Marta Kolendowska-Matejczuk, przedstawicielka Rzecznika

Praw Obywatelskich odniosła się do problemu ochrony ofiar z perspektywy jednego z najważniejszych organów powołanych do współtworzenia systemu pomocy ofiarom przestępstw w Polsce.

Podczas drugiej części konferencji, której przewodniczyła dr hab. Małgorzata Wąsek-Wiaderek z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego im. Jana Pawła II, wystąpili reprezentanci partnerów projektu – dr Piotr Karlik z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (AMU), Miriana Ilchevaz bułgarskiego Centrum Studiów nad Demokracją (CSD), Sanite Silesz łódzkiej organizacji pozarządowej *PROVIDUS*, Karen Hough z włoskiego konsorcjum *COINFO*, koordynator projektu dr Graciela Fuentes (AMU) oraz kierownik naukowy projektu Prof. UAM dr hab. Paweł Wiliński (AMU). Każdy z reprezentantów naświetlił sytuację związaną z dostępem do pomocy prawnej jaka występuje w ich krajach, a także przedstawił jej podstawową strukturę. Ponadto dr Graciela Fuentes zwróciła uwagę na potrzebę zwiększenia świadomości prawnej obywateli w zakresie uprawnień przysługujących ofiarom przestępstw, a prof. Paweł Wiliński wskazał największe wyzwania i zalecenia dla europejskiego systemu pomocy prawnej.

W ramach trzeciej części konferencji, której przewodniczyła dr Natalia Buchowska z UAM w Poznaniu, przedstawiono zasadnicze problemy i wyzwania związane z udzielaniem pomocy prawnej ofiarom przestępstw. Sara Chrzanowska z Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości Komisji Europejskiej skupiła się natomiast na unijnej legislacji dotyczącej praw ofiar. Wyzwania związane ze świadczeniem pomocy prawnej ofiarom zostały również ukazane z perspektywy brytyjskiej i hiszpańskiej – odpowiednio przez Prof. Louis Taylor z *Nottingham Law School* i Prof. Ágata María Sanz Hermida z *La Universidad de Castilla-La Manch* w Hiszpanii. Profesor dr hab. Cezary Kulesza - członek Zespołu Doradców do spraw Ofiar Przestępstw omówił zaś problematykę związaną z *Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującą decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW*.

Następna część konferencji stanowiła międzynarodową platformę dyskusji w przedmiocie rekomendacji i wyzwań systemu pomocy prawnej funkcjonującego w Europie - swoje komentarze przedstawili Mikołaj Pietrzak - Przewodniczący Komisji Praw Człowieka przy Naczelnej Radzie Adwokackiej, sędzia Michał Lewoc z Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Barbara Grabowska - reprezentantka Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.

W trakcie ostatniej części konferencji skupiono się na wskaźnikach rozwoju systemu pomocy prawnej ofiarom. Vania Costa Ramos – prawnik z Portugalii zaprezentowała portugalski system pomocy prawnej ofiarom i główne problem związane z jego praktycznym wymiarem. Simone de Blasi – praktyk z Włoch rozważał znaczenie komunikacji jako zasadniczego narzędzia służącego udoskonaleniu systemu pomocy

prawnej ofiarom. Następnie, Hristo Botev – praktyk z Bułgarii skupił się na edukacji jako istotnym elemencie właściwej struktury pomocy udzielanej ofiarom przestępstw. W końcu, doświadczona mediator z Łotwy - Diana Ziediņa wskazała zalety mediacji jako narzędzia pomocy prawnej udzielanej ofiarom przestępstw.

Na końcu zaś swoje uwagi i spostrzeżenia wygłosili dr Marta Kolendowska – Matejczuk z biura Rzecznika Praw Obywatelskich, Agnieszka Lisek z Polskiego Centrum Mediacji oraz Tomasz Piechowiak - Przewodniczący Subvenia Victima.

W konferencji wzięli udział nie tylko eksperci zajmujący się prawami ofiar, reprezentanci środowiska naukowego, praktycy świadczący pomoc prawną ofiarom, sędziowie, prokuratorzy, adwokaci, radcowie prawni, ale także studenci z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Dzięki wsparciu i zaangażowaniu zarówno partnerów, jak i reprezentantów Unii Europejskiej, przedstawicieli środowiska naukowego oraz praktyków z różnych Państw Członkowskich, konferencja okazała się rzeczywistym forum wymiany istotnych informacji i rekomendacji dotyczących systemu pomocy ofiarom przestępstw.